

לההוא זונגא. אמר ליה, מאן דאית ליה חולקא בעלמא דאתי. בעלמא דאתי דיקא.

אמר ליה, והא מהכא אולפנא, דכתיב, (תהלים קד) לויתן זה יצרת לשחק בו, משמע דקאמר זה, וזה וזאת ידיען אינון. אמר רבי אבא, תרוויכוו שפיר קאמריתו, והא דרבי יהודה שפיר דיקא, וכלא זמין קדשא בריף הוא לאתענגא בהו לצדיקיא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה נח) אז תתענג על יי.

אמר רבי אבא, פמה אלפין, פמה רבבן דמשירין קדישין, אית ליה לקודשא בריף הוא, מארי דאנפין עלאין, מארי דעינין, מארי דזינין, מארי דיללה, מארי דיבבא, מארי דרחמי, מארי דדינא, ועילא מנייהו אפקד למטרוניתא לשמשא בהיכלא קמיה.

דקביר אלין, אית לה למטרוניתא, משירין מזינין. בשתיין (בשהא) אנפין משתכחו משירין מזוינין. וכלהו חגירן חרבא, קיימאן בסחרנהא, פמה נפקין, פמה עיילין. בשית גדפין טאסין כל עלמא. קמי כל חד וחד גומרין דנור דליק. לבושוי, מתלהטא אשא. בגבוי, שננא דחרבא מתלהטא בכל עלמא, לנטרא (דף נ"א ע"א) קמה. הדא הוא דכתיב, (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים.

מאן דרך עץ החיים. דא היא מטרוניתא רבתא, דהיא ארחא, לההוא אילנא רברבא תקיף, אילנא דחיי. דכתיב, (שיר השירים א) הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. ישראל דלעילא, פלם אחוזי חרב.

אמר רבי יהודה, מי זוכה לאותו זונג? אמר לו, מי שיש לו חלק לעולם הבא. דוקא בעולם הבא. אמר לו, והרי מכאן למדנו, שפתיב לויתן זה יצרת לשחק בו, משמע שאמר זה, וזה וזאת הם ידועים. אמר רבי אבא, שניכם פה אמרתם, וזה של רבי יהודה דוקא פה, והפל עתיד הקדוש ברוף הוא להתענג בהם לצדיקים. זהו שפתיב (ישעיה נח) אז תתענג על ה'. אמר רבי אבא, פמה אלפים וכמה רבבות של מחנות קדושים יש לקדוש-ברוך-הוא: בעלי פנים עליונים, בעלי עינים, בעלי פלי זין, בעלי היללה, בעלי היבבה, בעלי רחמים, בעלי דין, ומעל כלם הפקיד את הגבירה לשמש בהיכל שלפניו.

בנגד אלה יש לגבירה מחנות מזינים. בששים (בששה) פנים נמצאים מחנות מזינים, וכלם חגורי חרב עומדים סביבה. פמה יוצאים וכמה נכנסים. בשש פנפים טסים את כל העולם. לפני כל אחד ואחד גחלי אש בוער. לבושוי אש לוהט. בגבוי חרב שנונה לוהטת בכל העולם לשמר לפניה. זהו שפתיב (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים.

מה זה דרך עץ החיים? זוהי הגבירה הגדולה, שהיא דרך לאותו עץ גדול חזק, עץ החיים, שפתיב (שיר א) הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. ישראל שלמעלה, כלם אחוזי חרב.

בשנוסעת הגבירה, פלם נוסעים עמה, זהו שפתיב ויסע מלאך האלהים. וכי מלאך האלהים הוא נקרא? אמר רבי אבא, כן. בא ראה,

בר נטלא מטרוניתא, פלהו נטלין בהדה, הדא הוא דכתיב ויסע מלאך

הַאֱלֹהִים. וְכִי מִלֵּאָךְ הָאֱלֹהִים אֶתְקַרְי. אָמַר רַבִּי אֲבָא אִין. תָּא חֲזִי, הָכִי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶתְקִין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא קָמִיה, הֵיכְלָא קְדִישָׁא, הֵיכְלָא עֲלָא, (קְדִישָׁא) קְרַתָּא קְדִישָׁא, קְרַתָּא עֲלָא. יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֶּדֶשׁ אֶקְרִי, מָאן דְּעָאֵל לְמַלְפָּא, לָא עָאֵל אֶלָּא מֵהוּוּא קְרַתָּא קְדִישָׁא, נָטִיל אֶרְחָא לְמַלְפָּא, דְּאֶרְחָא מֵהֶכָּא אֶתְתַּקֵּן.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ. כָּל שְׁלִיחוֹתָא דְבְעֵי מִלְפָּא מִבֵּי מְטְרוֹנִיתָא נְפָקָא, וְכָל שְׁלִיחוֹתָא מִתְתָּא לְמַלְפָּא, (נ"א דְבְעֵי מִלְפָּא) לְבֵי מְטְרוֹנִיתָא עֵייל בְּקַדְמִיתָא, וּמִתְמָן לְמַלְפָּא. אֲשַׁתְּכַח דְּמְטְרוֹנִיתָא אִיהִי שְׁלִיחָא דְכָלָּא, מְעִילָא לְתַתָּא, וּמִתְתָּא לְעִילָא. וְעַל דָּא, אִיהִי שְׁלִיחָא דְכָלָּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיִּסַּע מִלֵּאָךְ הָאֱלֹהִים הַהוּלֵךְ לְפָנַי מִחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל דְלְעִילָא. מִלֵּאָךְ הָאֱלֹהִים, הָדָא הוּא דְכְתִיב בֵּיה, וַיְיָ הוּלֵךְ לְפָנַי וְגו', וְהָאִי לְלֶכֶת יוֹמָם וְלַיְלָה, כְּמָה דְאֻקְמוּהָ.

וְכִי יִקְרָא הוּא דְמַלְפָּא, דְּמְטְרוֹנִיתָא תְזִיל, וְהִיא תִגַּח קְרַבָּא, וְהִיא אֲזַלַת שְׁלִיחָא. אֶלָּא, לְמַלְפָּא דְאֲזַדְדוּג בְּמְטְרוֹנִיתָא עֲלָא, חָמָא מִלְפָּא יְקִירוּ דִילָהּ, עַל כָּל שְׁאָר מְטְרוֹנִיתָא דְעֲלָמָא, אָמַר כְּלָהּ מִשְׁתַּפְּחִין לְחִינְתָּא (נ"א לְחִוּשְׁתָּא), לְקַבֵּל הָאִי מְטְרוֹנִיתָא דִילֵי. הִיא סְלֵקָא עַל כְּלָא, מַה אַעֲבִיד לָהּ. אֶלָּא כָּל בֵּיתָא דִילֵי יְהִיא בִידְהָא, אֶפִיק מִלְפָּא כְרוּזָא, מֵהֶכָּא כָּל מַלְיָן דְּמַלְפָּא בִידָא דְּמְטְרוֹנִיתָא יִתְמַסְרוּן. מַה עֲבִיד. אֶפִיקִיד מִלְפָּא בִידְהָא כָּל זַיְיָנִין דִילֵיהָ, כָּל אֵינוֹן מְאָרִי מְגִיחִין קְרַבָּא,

כָּל אֵינוֹן אֲבָנִין יְקָרִין דְּמַלְפָּא, כָּל גְּנוּזִיָּא דְּמַלְפָּא. אָמַר, מֵהֶכָּא, כָּל מָאן דְּיִצְטְרִיךְ לְמַלְלָא עַמִּי, לָא יִכִּיל לְמַלְלָא עַמִּי, עַד דְּאוּדַע לָהּ מְטְרוֹנִיתָא.

כָּף אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַתְקִין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפָנָיו הֵיכַל קְדוֹשׁ, הֵיכַל עֲלִיּוֹן וְקְדוּשׁוֹ, קְרִיָּה קְדוּשָׁה, קְרִיָּה עֲלִיּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֶּדֶשׁ. מִי שְׁנַכְנַס לְמַלְפָּךְ - לָא נַכְנַס אֶלָּא מֵאוֹתָהּ קְרִיָּה קְדוּשָׁה, נוֹטֵל דְרָךְ לְמַלְפָּךְ, שְׁהַדְרָךְ מִתְקַנַת מִכָּאן.

זְהוּ שְׁכַתוּב (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ. כָּל שְׁלִיחוֹתָא שְׁרוּצָה הַמְלָךְ, יוֹצֵאת מִבֵּית הַגְּבִירָה. וְכָל שְׁלִיחוֹת מִלְמַטָּה לְמַלְפָּךְ, (שְׁרוּצָה הַמְלָךְ) נַכְנַסַת קְדָם לְבֵית הַגְּבִירָה, וּמִשָּׁם לְמַלְפָּךְ. נִמְצָא שְׁהַגְּבִירָה הִיא הַשְׁלִיחָה שֶׁל הַכֹּל, מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וּמִלְמַטָּה לְמַעְלָה. וְעַל זֶה הִיא שְׁלִיחָה שֶׁל הַכֹּל. זְהוּ שְׁכַתוּב וַיִּסַּע מִלֵּאָךְ הָאֱלֹהִים הַהוּלֵךְ לְפָנַי מִחֲנֵה יִשְׂרָאֵל - יִשְׂרָאֵל שְׁלִמְעֵלָה. מִלֵּאָךְ הָאֱלֹהִים - זְהוּ שְׁכַתוּב בוֹ וְהָ הוּלֵךְ לְפָנַי וְגו'. וְזֶה לְלֶכֶת יוֹמָם וְלַיְלָה, כְּמוֹ שְׁבָאָרוּהָ.

וְכִי כְבוֹד הַמְלָךְ הוּא שְׁהַגְּבִירָה תִלָּךְ, וְהִיא תַעֲרֹךְ קְרַב, וְהִיא הוֹלֶכֶת כְּשִׁלִּיחָא? אֶלָּא לְמַלְפָּךְ שְׁהַזְדוּג בְּגְבִירָה עֲלִיּוֹנָה. רָאָה הַמְלָךְ אֵת כְּבוֹדָהּ עַל כָּל שְׁאָר גְּבִירוֹת הָעוֹלָם, וְאָמַר: כָּלֵם נַחֲשָׁבוֹת לְפִילִגְשִׁים (לְחַפָּה) כְּנָגֵד הַגְּבִירָה הַזֹּאת שְׁלִי, הִיא עוֹלָה עַל כָּלֵן, מַה אַעֲשֶׂה לָּהּ? אֶלָּא כָּל הַבַּיִת שְׁלִי יְהִיָּה בְיָדֶיהָ. הוֹצִיא הַמְלָךְ פְּרוּז: מִכָּאן כָּל דְּבָרֵי הַמְלָךְ יִמְסְרוּ בְיַדֵי הַגְּבִירָה. מַה עֲשֶׂה? הַפְקִיד הַמְלָךְ בְּיָדֶיהָ כָּל כְּלֵי זֵינוֹ, כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי עוֹרְכֵי קְרַבּוֹת, וְכָל אוֹתָם אֲבָנִים יְקָרוֹת שֶׁל הַמְלָךְ וְכָל גְּנוּזֵי הַמְלָךְ. אָמַר: מִכָּאן, כָּל מִי שְׁיִצְטְרִיךְ לְדַבֵּר עַמִּי, לָא יוֹכֵל לְדַבֵּר עַמִּי עַד שְׁיִודִיעַ לְגְבִירָהּ.

כָּל אֵינוֹן אֲבָנִין יְקָרִין דְּמַלְפָּא, כָּל גְּנוּזִיָּא דְּמַלְפָּא. אָמַר, מֵהֶכָּא, כָּל מָאן דְּיִצְטְרִיךְ לְמַלְלָא עַמִּי, עַד דְּאוּדַע לָהּ מְטְרוֹנִיתָא.

בְּךָ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְסֻגִיאוֹת חֲבִיבוֹתָא וְרַחֲמֵימוֹתָא דִּילֵיהּ בְּפִנְסַת יִשְׂרָאֵל, אִפְקִיד כֹּלָא בְרִשׁוֹתָהּ, אָמַר, הָא כֹּל שְׂאֲרֵי, לָא מְשַׁתְּפַחֵי כְּלוּם לְגַבְהָא. אָמַר, (שיר השירים ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְגו', אַחַת הִיא יוֹנְתֵי תַמְתֵּי. מָה אַעֲשֶׂה לָּהּ? אֵלֶּא הָרִי כֹּל בֵּיתֵי בִּנְיָה. הוֹצִיא הַמֶּלֶךְ פְּרוּז: מִכָּאן וְהִלָּאָה כֹּל דְּבָרֵי הַמֶּלֶךְ יִמְסְרוּ בִּידֵי הַגְּבִירָה. הַפְּקִיד בִּנְיָה כֹּל כְּלֵי זִינוּ, רְמָחִים, סִיפִים, קְשָׁתוֹת, חֲצִים וְחֲרָבוֹת, בְּלִיסְטְרָאוֹת, מוֹשְׁלִים, עֲצִים, אֲבָנִים, וְכֹל אוֹתָם בְּעֵלֵי (כֹּל) עֲרִיכַת קֶרֶב (לוֹחְמִים). זֶהוּ שְׁפָתוֹב הֵנָּה מִשְׁתּוֹ שְׁלֹשְׁמָה שְׁשִׁים גְּבִרִים וְגו', כֹּלָם אַחֲזֵי חֶרֶב מְלַמְדֵי וְגו'. אָמַר הַמֶּלֶךְ, מִכָּאן וְהִלָּאָה הַקֶּרֶב שְׁלֵי נִמְסַר בִּנְיָה, כְּלֵי הַזִּין שְׁלֵי, בְּעֵלֵי עֲרִיכַת קֶרֶב בִּנְיָה. מִכָּאן וְהִלָּאָה אֶת תַּהֲיֵי שׁוֹמְרַת שְׁלֵי. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תַּהֲלִים קַבָּא) שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. מִכָּאן וְהִלָּאָה, כֹּל מִי שְׁצָרִיךְ אוֹתִי, לֹא יָכוֹל לְדַבֵּר עִמִּי עַד שְׁמוֹדִיעַ לְגַבִּירָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (וִיקְרָא טו) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. שְׁלִיחַ הַמֶּלֶךְ בְּכֹל, כְּמוֹ שְׁבָאֲרָנוּ. נִמְצָא שְׁהַכֹּל בִּנְיָה, וְזֶהוּ כְּבוֹד הַגְּבִירָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּסַּע מִלֶּאֶף הָאֱלֹהִים וְגו', כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר.

אָמַר מְלָפָא, מִכָּאן וְהִלָּאָה, קֶרֶבֶב דִּילֵי אַתְמָסַר בִּנְיָה, זַיִּנִין דִּילֵי, מְאָרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבֶב בִּנְיָה. מִכָּאן וְהִלָּאָה אֶת הוּי נְטָרָא לִי, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (תַּהֲלִים קַבָּא) שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. מִכָּאן וְהִלָּאָה, מָאן דְּאֶצְטְרִיךְ לִי, לֹא יָכִיל לְמַלְלָא עִמִּי, עַד דְּאוֹדַע לְמְטְרוֹנִיתָא, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (וִיקְרָא טו) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. שְׁלִיחָא דְמְלָפָא בְּכֹלָא, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא. אֲשַׁתְּכַח דְּכֹלָא בִּנְיָה, וְדָא הוּא יְקָרָא דְמְטְרוֹנִיתָא. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, וַיִּסַּע מִלֶּאֶף הָאֱלֹהִים וְגו', כְּמָה דְּאֶתְמַר.

וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם, מְאִי טַעְמָא מֵאַחֲרֵיהֶם. בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ לְקַמְהָא (ג"א לְגַבְהָא) מְאָרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבֶב, מְאָרֵי בְּלִיסְטְרָאוֹת, מְאָרֵי רוֹמְחִין וְסִיפִין, וְאַתְגַּלּוֹן קַמְהָא, דְּהָא הוּוּ אַתְיִין מְשִׁירִין אַחֲרֵינִין, לְאַגְהָא קֶרֶבֶב בִּישְׂרָאֵל מְלַעֲלֵלָא, וְעַל דָּא וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם. וְהָאֵנָּה, בְּהֵיאָה שְׁעָתָא, אַתָּא רַבְרָבָא שְׁלִטְנָא דְמִמְנָא עַל מְצָרָאֵי, וְכַנְשׁ שִׁית מָהָא

וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם, מְאִי טַעְמָא מֵאַחֲרֵיהֶם. בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ לְקַמְהָא (ג"א לְגַבְהָא) מְאָרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבֶב, מְאָרֵי בְּלִיסְטְרָאוֹת, מְאָרֵי רוֹמְחִין וְסִיפִין, וְאַתְגַּלּוֹן קַמְהָא, דְּהָא הוּוּ אַתְיִין מְשִׁירִין אַחֲרֵינִין, לְאַגְהָא קֶרֶבֶב בִּישְׂרָאֵל מְלַעֲלֵלָא, וְעַל דָּא וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם. וְהָאֵנָּה, בְּהֵיאָה שְׁעָתָא, אַתָּא רַבְרָבָא שְׁלִטְנָא דְמִמְנָא עַל מְצָרָאֵי, וְכַנְשׁ שִׁית מָהָא

וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם, מְאִי טַעְמָא מֵאַחֲרֵיהֶם. בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ לְקַמְהָא (ג"א לְגַבְהָא) מְאָרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבֶב, מְאָרֵי בְּלִיסְטְרָאוֹת, מְאָרֵי רוֹמְחִין וְסִיפִין, וְאַתְגַּלּוֹן קַמְהָא, דְּהָא הוּוּ אַתְיִין מְשִׁירִין אַחֲרֵינִין, לְאַגְהָא קֶרֶבֶב בִּישְׂרָאֵל מְלַעֲלֵלָא, וְעַל דָּא וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם. וְהָאֵנָּה, בְּהֵיאָה שְׁעָתָא, אַתָּא רַבְרָבָא שְׁלִטְנָא דְמִמְנָא עַל מְצָרָאֵי, וְכַנְשׁ שִׁית מָהָא

וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם, מְאִי טַעְמָא מֵאַחֲרֵיהֶם. בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ לְקַמְהָא (ג"א לְגַבְהָא) מְאָרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבֶב, מְאָרֵי בְּלִיסְטְרָאוֹת, מְאָרֵי רוֹמְחִין וְסִיפִין, וְאַתְגַּלּוֹן קַמְהָא, דְּהָא הוּוּ אַתְיִין מְשִׁירִין אַחֲרֵינִין, לְאַגְהָא קֶרֶבֶב בִּישְׂרָאֵל מְלַעֲלֵלָא, וְעַל דָּא וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם. וְהָאֵנָּה, בְּהֵיאָה שְׁעָתָא, אַתָּא רַבְרָבָא שְׁלִטְנָא דְמִמְנָא עַל מְצָרָאֵי, וְכַנְשׁ שִׁית מָהָא

וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם, מְאִי טַעְמָא מֵאַחֲרֵיהֶם. בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ לְקַמְהָא (ג"א לְגַבְהָא) מְאָרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבֶב, מְאָרֵי בְּלִיסְטְרָאוֹת, מְאָרֵי רוֹמְחִין וְסִיפִין, וְאַתְגַּלּוֹן קַמְהָא, דְּהָא הוּוּ אַתְיִין מְשִׁירִין אַחֲרֵינִין, לְאַגְהָא קֶרֶבֶב בִּישְׂרָאֵל מְלַעֲלֵלָא, וְעַל דָּא וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם. וְהָאֵנָּה, בְּהֵיאָה שְׁעָתָא, אַתָּא רַבְרָבָא שְׁלִטְנָא דְמִמְנָא עַל מְצָרָאֵי, וְכַנְשׁ שִׁית מָהָא

וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם, מְאִי טַעְמָא מֵאַחֲרֵיהֶם. בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ לְקַמְהָא (ג"א לְגַבְהָא) מְאָרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבֶב, מְאָרֵי בְּלִיסְטְרָאוֹת, מְאָרֵי רוֹמְחִין וְסִיפִין, וְאַתְגַּלּוֹן קַמְהָא, דְּהָא הוּוּ אַתְיִין מְשִׁירִין אַחֲרֵינִין, לְאַגְהָא קֶרֶבֶב בִּישְׂרָאֵל מְלַעֲלֵלָא, וְעַל דָּא וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם. וְהָאֵנָּה, בְּהֵיאָה שְׁעָתָא, אַתָּא רַבְרָבָא שְׁלִטְנָא דְמִמְנָא עַל מְצָרָאֵי, וְכַנְשׁ שִׁית מָהָא

כָּל רְתִיכָא וּרְתִיכָא, שִׁית מָאָה שְׁלִטְנִין מְמָנָן קְטִיגוּרִין, הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיִּקַּח שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחוּר וְגו' . וְכִי שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחוּר לֹא הָיוּ רֶכֶבִי מְצָרִים? מָה הַטַּעַם וְכֹל רֶכֶב מְצָרִים? אֲלֵא כִּף שְׁנִינּוּ, הִיָּה סמא"ל מְלוּה לֹו שֵׁשׁ מְאוֹת מְרַכְבוֹת שֶׁל מְקַטְרָגִים לְסַיַּע לֹו. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַיִּקַּח שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחוּר.

הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיִּקַּח שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב (דף נ"א ע"ב) בַּחוּר.

אִימְתִי אֲשֵׁלִים קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְסַמְא"ל. בְּקַרְבָּא דְסִיסְרָא, דְעַקְרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְכָל אֵינּוֹן רְתִיכִין, וְאַתְמָסְרוּ בִידָא דְמְטְרוֹנִיתָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שופטים ה) נָחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם נָחַל קְדוּמִים וְגו'. וְלִזְמַנָּא דְאַתִּי, יִתְמָסְרוּ כְּלָהוּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה וְגו'. וְעַל דָּא וַיִּלְךְ מֵאֲחֲרֵיהֶם, דְּזַמִּינָא שְׂכִינְתָא בְּסוּף יוּמָיָא לְאַעְקָרָא לֹוֹן מִן עַלְמָא.

וַיִּסַּע עֲמוּד הָעֵנָן מִפְּנֵיהֶם, מָאן עֲמוּד הָעֵנָן דָּא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דָּא הוּא עֲנָנָא דְאַתְחַזִּי תְדִיר עִם שְׂכִינְתָא. וְדָא הוּא עֲנָנָא דְעָאֵל מִשָּׁה בְּגוּיָהּ. רַבִּי אַבְבָּא אָמַר, פְּתִיב וַיִּי הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוּמָם, אֲלֵא סִיּוּעָא דְצַדִּיק הוּא, וּפְרִישׁוּ דְרִשְׁמִימוּ דִּילֵיהּ, וְעַל דָּא אֲזִיל הָאִי עֵנָן יוּמָם, וּכְתִיב (תהלים מב) יוּמָם יִצְוֶה יְי' חֲסִדוֹ. וּמִסְטָרָא דְחֲסִיד אֲתָא עֲנָנָא דָּא, וְדָא חֲסִיד אֲתַקְרִי, וְעֲנָנָא אֲחֲרָא אֲזִיל בְּלִילְיָא, וְאַתְקְרִי עֲמוּד אֵשׁ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, עֲמוּד הָעֵנָן יוּמָם: דָּא אַבְרָהָם. וְעֲמוּד הָאֵשׁ לֵילָה: דָּא יִצְחָק. וְתַרְוֵיהֶוּ אֲשַׁתְּכַחוּ בְּשְׂכִינְתָא, וּמָה דְאָמַר רַבִּי אַבְבָּא, הָכִי הוּא וְדָאִי, דְעַל יְדָא דְהָאִי (נ"א דְבַה"א) דְרָגָא, אֲשַׁתְּכַחוּ.

שְׁכַתוּב וַיִּקַּח שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחוּר וְגו'. וְכִי שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחוּר לֹא הָיוּ רֶכֶבִי מְצָרִים? מָה הַטַּעַם וְכֹל רֶכֶב מְצָרִים? אֲלֵא כִּף שְׁנִינּוּ, הִיָּה סמא"ל מְלוּה לֹו שֵׁשׁ מְאוֹת מְרַכְבוֹת שֶׁל מְקַטְרָגִים לְסַיַּע לֹו. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַיִּקַּח שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחוּר.

מְתִי הַשְּׁלִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְסַמְא"ל? בְּקַרְבָּא עִם סִיסְרָא, שְׁעַקְרָא קְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל אוֹתָן מְרַכְבוֹת, וְנִמְסְרוּ בִיּוֹדֵי הַגְּבִירָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שופטים ה) נָחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם נָחַל קְדוּמִים וְגו'. וְלַעֲתִיד לְבָא פְלָם יִמְסְרוּ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה וְגו'. וְעַל זֶה וַיִּלְךְ מֵאֲחֲרֵיהֶם, שְׁעַתִּידָהּ הַשְּׂכִינָה בְּסוּף הַיּוּמִים לְעַקְרָא אוֹתָם מִן הָעוֹלָם.

וַיִּסַּע עֲמוּד הָעֵנָן מִפְּנֵיהֶם, מִי זֶה עֲמוּד הָעֵנָן? רַבִּי יוֹסִי אָמַר, זֶהוּ הָעֵנָן שְׁנַרְאָה תְּמִיד עִם הַשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ הָעֵנָן שְׁנַכְנַס מִשָּׁה לְתוֹכוֹ. רַבִּי אַבְבָּא אָמַר, כְּתוּב וְהִ' הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוּמָם. אֲלֵא סִיּוּעָא שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא, וּפְרִישָׁה שֶׁל הַרְשָׁם שֶׁלֹו, וְעַל זֶה הַלֵּךְ הָעֵנָן הִנֵּה יוּמָם, וְכְתוּב (תהלים מב) יוּמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ. וּמִצַּד שֶׁל חֲסִיד בָּא הָעֵנָן הִנֵּה, וְזֶה נִקְרָא חֲסִיד, וְעֵנָן אַחֲרֵי הוֹלֵךְ בְּלִילְיָהּ, וְנִקְרָא עֲמוּד אֵשׁ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, עֲמוּד הָעֵנָן יוּמָם - זֶה אַבְרָהָם. וְעֲמוּד הָאֵשׁ לֵילָה - זֶה יִצְחָק. וּשְׁנֵיהֶם נִמְצְאוּ בְּשְׂכִינָה. וּמָה שְׁאָמַר רַבִּי אַבְבָּא, כִּף הוּא וְדָאִי, שְׁעַל יְדֵי זֹו (שב"א) הַדְרָגָה נִמְצְאוּ.

וְזֶה וַיִּסַּע מִלֵּאן הָאֱלֹהִים הַהֵלֵךְ לְפָנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ מֵאֲחֲרֵיהֶם. וַיִּסַּע - שְׁנַסַּע מִצַּד שֶׁל חֲסִיד, וְנִדְבַק בְּצַד הַגְּבִירָה,

וְהָאִי וַיִּסַּע מִלֵּאן הָאֱלֹהִים הַהוֹלֵךְ לְפָנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ מֵאֲחֲרֵיהֶם.